NORAKSTS
Lieta Nr. A42674508
A 01968-10/23

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2010.gada 24.martā

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese R.Migla,

piedaloties pieteicēja A/S „Air Baltic Corporation" pilnvarotajai pārstāvei *K.D.* un
atbildētāja Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes – Valsts robežsardzes pārstāvei *S.B.*,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc A/S „Air Baltic Corporation" (reģ. Nr.40003245752) pieteikuma par Valsts robežsardzes 2008.gada 18.jūlija lēmuma Nr.137 atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] 2008.gada 6.maijā plkst.19:20 Valsts robežsardzes Rīgas pārvaldes lidostas „Rīga" robežkontroles punkta amatpersona sastādīja administratīvā pārkāpuma protokolu Nr.AA019056 (turpmāk – Protokols) par to, ka A/S „Air Baltic Corporation" (turpmāk – pieteicējs) 2008.gada 6.maijā atveda personu – Indijas pilsoni *A.B.*, dzimušu 14.07.1968, kuram nav derīgas ieceļošanas vīzas Latvijas Republikā (vīza ielīmēta anulētajā pasē), tādējādi pārkāpjot Imigrācijas likuma 21.panta pirmo daļu, par ko atbildība paredzēta Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk – LAPK) 114.^{2}pantā.

2008.gada 14.maijā Valsts robežsardzes Rīgas pārvalde pieņēma lēmumu Nr.829-900-AA019056, uzliekot pieteicējam naudas sodu Ls 1700 apmērā.

Izskatot 2008.gada 26.jūnijā saņemto pieteicēja apstrīdēšanas iesniegumu par Valsts robežsardzes Rīgas pārvaldes 2008.gada 14.maija lēmumu Nr.829-900-AA019056, Valsts robežsardze (turpmāk – atbildētājs) ar 2008.gada 18.jūlija lēmumu Nr.137 (turpmāk – Lēmums) atstāja negrozītu apstrīdēto lēmumu.

[2] 2008.gada 1.septembrī Administratīvajā rajona tiesā saņemts pieteicēja pieteikums par Lēmuma atcelšanu. Pieteikums pamatots ar tālāk minētajiem argumentiem.

[2.1] Pieteicējs 2008.gada 6.maijā atveda uz Latvijas Republiku Indijas pilsoni *A.B.*, dzimušu 14.07.1968, bez derīgas Latvijas Republikas ieceļošanas vīzas ar reisu BT413 Minska – Rīga. Indijas pilsonim *A.B.* uz 2008.gada 6.maiju bija derīga Šengenas vīza (F57994109) (07.04.2008.-06.04.2010), kura tika ielīmēta pasē, kuras derīguma termiņš bija beidzies.

Pieteicējs bija pārliecinājies, ka minētajam Indijas pilsonim ir derīga Šengenas vīza un tas, ka vīza tika ielīmēta pasē, nenozīmē, ka pase nav derīga. Uz to, ka vīza ir derīga, norāda arī tas, ka anulētā pase ir sabojāta caurdurot, bet lapa ar ielīmi palikusi neskarta. Nav pamata uzskatīt Šengenas vīzu par nederīgu, ja tā ir ielīmēta anulētā pasē uz to pašu personu.

[2.2] Saskaņā ar Imigrācijas likuma 21.pantu pārvadātājam vajag pārliecināties par to, kā ārzemniekam, kuru tas pārvadā, ir ieceļošanai Latvijas Republikā nepieciešamie dokumenti. Noteiktajā situācijā pasažierim Šengenas vīza un pase bija derīga un pārvadātājs šos dokumentus no savas puses ir pārbaudījis.

[2.3] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma (turpmāk- APL) 13.pantu labumam, ko sabiedrība iegūst ar ierobežojumiem, kas uzlikti adresātam, ir jābūt lielākam nekā viņa tiesību vai tiesisko interešu ierobežojumam. Būtiski personas tiesību vai tiesisko interešu ierobežojumi ir attaisnojami tikai ar nozīmīgu sabiedrības labumu.

Ja pasažierim steidzamā kārtā bija jānokļūst mūsu valstī, tad liegt cilvēkam ar derīgu vīzu, kas ielīmēta anulētā pasē (ņemot līdzi jauno pasi), ieceļot Latvijā ir nelikumīgi. Daudzās pasaules valstīs cilvēkiem ir atļauts ieceļot ar jauno ceļošanas dokumentu (pasi), ņemot līdzi veco pasi ar derīgu vīzu, jo tas ir valsts interesēs.

[2.4] Saskaņā ar LAPK 114.^{2}pantu naudas sodu pārvadātājam uzliek par tādu valstu pilsoņu pārvadāšanu, kuras nav Eiropas Savienības vai Eiropas Kopienas zonas dalībvalstis, no šīm valstīm uz Latvijas Republiku, ja minētajām personām nav Latvijas Republikas valsts robežas šķērsošanai nepieciešamo ceļošanas dokumentu.

Saskaņā ar Padomes Regulas (EK) Nr.1683/95 5.panta noteikumiem „vīza" ir dalībvalsts izsniegta atļauja vai pieņemts lēmums, kas vajadzīgs ieceļošanai tās teritorijā, lai:

- uzturētos šajā dalībvalstī vai vairākās dalībvalstīs kopumā ne ilgāk kā trīs mēnešus;
- brauktu cauri šīs dalībvalsts vai vairāku dalībvalstu teritorijai vai atrastos to lidostas tranzītzonā.

Visās Eiropas valstīs cilvēkiem ir atļauts ieceļot ar jauno ceļošanas dokumentu (pasi), ņemot līdzi veco ar derīgu vīzu, jo tas ir tikai saprātīgi un atbilstoši starp konvencijām. Pasažieris, piemēram, varēja ielidot kaimiņvalstī Igaunijas Republikā, kur viņš tiktu ielaists, bet Latvijas Republikā šo pasažieri pie tādiem pašiem apstākļiem valstī neielaiž. Viena Šengenas valsts akceptē šādu kārtību, bet Latvijas Republika neakceptē, izvirzot neadekvātas prasības.

1944.gada Čikāgas konvencijas par starptautisko civilo aviāciju 9.pielikuma „Facilitation" (2005.gada izdevums) „L" sadaļas 3.53.punkts paredz, ka gadījumos, kad iebraucēja pases derīguma termiņš ir beidzies pirms vīzas derīguma termiņa beigām, valstij, kura izsniegusi vīzu, būtu vēlams turpināt uzskatīt vīzu par derīgu līdz tās derīguma termiņā beigām, ja šāda vīza tiek uzrādīta kopā ar iebraucēja jauno pasi. Līdz ar to valsts, kura izsniegusi personai vīzu, var atļaut ieceļot arī personai, kurai vīza ir nederīgā ceļošanas dokumentā ar nosacījumu, ka tiek uzrādīts derīgs ceļošanas dokuments.

[3] 2008.gada 7.oktobrī Administratīvajā rajona tiesā saņemtajos rakstveida paskaidrojumos atbildētājs pieteikumu neatzīst uz tālāk minēto argumentu pamata.

[3.1] 2008.gada 6.maijā pieteicējs ar reisu BT 413 (Minska - Rīga) uz Latvijas Republiku atveda Indijas pilsoni *A.B.* dzim.14.07.1968., kurš mēģināja šķērsot Latvijas Republikas valsts robežu lidostas „Rīga" robežkontroles punktā un robežpārbaudes laikā uzrādīja Indijas pilsoņa pasi Nr*./pases numurs/*. Šengenas vīza Nr.F57994109 (ar derīguma termiņu no 2008.gada 7.aprīļa līdz 2010.gada 6.aprīlim) bija anulētajā pasē (spriežot pēc anulēšanas spiedoga nospieduma uz pases lapām). Valsts robežsardzes Rīgas pārvaldes lidostas „Rīga" robežkontroles punkta amatpersona sastādīja Protokolu par to, ka pieteicējs 2008.gada 6.maijā atveda *A.B.,* kuram nav derīgas vīzas Latvijas Republikā (vīza ielīmēta anulētajā pasē). Tādējādi pieteicējs pārkāpis Imigrācijas likuma 21. panta pirmās daļas prasības (pārvadātājs pārliecinās par to, ka ārzemniekam, kuru tas pārvadā, ir ieceļošanai Latvijas Republikā nepieciešamie dokumenti) un izdarījis LAPK 114.^{2}pantā (par tādu valstu pilsoņu pārvadāšanu, kuras nav Eiropas Savienības vai Eiropas Ekonomikas zonas dalībvalstis, no šīm valstīm uz Latvijas Republiku, ja minētajām personām nav Latvijas Republikas valsts robežas šķērsošanai nepieciešamo ceļošanas dokumentu un ja to veicis pārvadātājs ar jūras, gaisa vai sauszemes transportu, — uzliek naudas sodu fiziskajām vai juridiskajām personām no tūkstoš septiņsimt latiem līdz divtūkstoš astoņsimt latiem par katru pārvadāto personu) noteikto pārkāpumu.

[3.2] Papildus Lēmumā sniegtajai argumentācijai un piemērojamo tiesību normu analīzei atbildētājs norāda, ka Latvijas Republika no 2006.gada 1.decembra līdz 2008.gada 30.martam piemēroja lēmuma „Eiropas Parlamenta un Padomes 2006.gada 14.jūnija lēmums Nr.895/2006/EK, ar ko ievieš vienkāršotu režīmu personu kontrolei pie ārējām robežām, pamatojoties uz to, ka tranzītam caur to attiecīgajām teritorijām Čehijas Republika, Igaunija, Kipra, Latvija, Lietuva, Ungārija, Malta, Polija, Slovēnija un Slovākija dažus dokumentus vienpusēji atzīst par līdzvērtīgiem savām attiecīgās valsts vīzām" (turpmāk - lēmums Nr.895/2006/EK) nosacījumus. Saskaņā ar lēmuma Nr.895/2006/EK 1.pantu tika ieviests vienkāršots režīms personu kontrolei pie ārējām robežām, saskaņā ar kuru tranzīta vajadzībām Čehijas Republika, Igaunija, Kipra, Latvija, Lietuva, Ungārija, Malta, Polija, Slovēnija un Slovākija (turpmāk - jaunās dalībvalstis) varēja vienpusēji atzīt par līdzvērtīgiem savām attiecīgās valsts vīzām:

1) vienoto vīzu, kas minēta Konvencijā, ar ko īsteno Šengenas nolīgumu (1985.gada 14.jūnijs) starp Beniluksa Ekonomikas savienības valstu valdībām, Vācijas Federatīvās Republikas valdību un Francijas Republikas valdību par pakāpenisku kontroles atcelšanu pie kopīgām robežām (turpmāk - Šengenas konvencija) 10.pantā;

2) ilgtermiņa vīzu, kas minēta Šengenas konvencijas 18.pantā;

3) īstermiņa vīzas, ilgtermiņa vīzas un uzturēšanās atļaujas, ko izsniedz viena vai vairākas citas jaunās dalībvalstis.

Atbilstoši lēmuma Nr.895/2006/EK 4.panta nosacījumiem jaunās dalībvalstis varēja dokumentus atzīt par līdzvērtīgiem to attiecīgās valsts vīzām tranzīta vajadzībām vienīgi tad, ja trešās valsts pilsoņa tranzīts caur jaunās dalībvalsts vai jauno dalībvalstu teritoriju nepārsniedza piecas dienas un minētā dokumenta (vīzas) derīguma termiņš atbilda tranzīta ilgumam. Turklāt lēmuma Nr.895/2006/EK īstenošana neietekmēja personu kontroli pie ārējām robežām atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr.562/2006 (2006.gada 15.marts), ar kuru ievieš Kopienas Kodeksu par noteikumiem, kas reglamentē personu pārvietošanos pār robežām (turpmāk - Šengenas Robežu kodekss), 5. līdz 13.pantam un 18. līdz 19.pantam.

[3.3] Pieteicējs pieteikumā norāda, ka daudzās valstīs cilvēkiem ir atļauts ieceļot ar jauno ceļošanas dokumentu (pasi), bet ņemot līdz veco ar derīgu vīzu, jo tas ir valsts interesēs, un tas ir tikai saprātīgi un atbilstoši starp konvencijām. Sakarā ar to, ka pieteicējs pieteikumā nenorāda atbilstošu normatīvo regulējumu, atbildētājs nevar izvērtēt minēto argumentu.

Papildus vērtējamas Imigrācijas likuma 4.panta pirmās daļas 1. un 2.punkta prasības, kur noteikts, ka ārzemnieks ir tiesīgs ieceļot un uzturēties Latvijas Republikā, ja viņam vienlaikus ir derīgs ceļošanas dokuments, ir derīga vīza vai uzturēšanās atļauja vai Eiropas Kopienas pastāvīgā iedzīvotāja uzturēšanās atļauja Latvijas Republikā, Savienības pilsoņa ģimenes locekļa uzturēšanās atļauja vai - ārzemniekam, kurš ārvalstī saņēmis jaunu ceļošanas dokumentu, - iepriekšējais ceļošanas dokuments ar derīgu uzturēšanās atļauju Latvijas Republikā. Attiecīgi secināms, ka normatīvajos aktos ir paredzēts tikai viens izņēmums, kad var ieceļot un uzturēties Latvijas Republikā ar ielīmi nederīgā dokumentā, tātad ar vīzu anulētā pasē ārzemniekam nav tiesību ieceļot un uzturēties Latvijas Republikā.

[3.4] Atbilstoši Šengenas Robežu kodeksa 13.panta nosacījumiem atteikt ieceļošanu, attiecīgi noformējot pamatotu lēmumu, var tikai gadījumos, kad persona neatbilst Šengenas Robežu kodeksa 5.panta pirmajā daļā (Imigrācijas likuma 4.panta pirmajā daļā) noteiktajiem ieceļošanas nosacījumiem. Savukārt atbilstoši Šengenas Robežu kodeksa 5.panta 4.punkta „c" apakšpunkta nosacījumiem Latvijas Republika humānu apsvērumu, valsts interešu vai starptautisku saistību dēļ varēja atļaut savā teritorijā ieceļot trešo valstu valstspiederīgam, kas neatbilst vienam vai vairākiem ieceļošanas nosacījumiem.

Izvērtējot lietas apstākļus, iepriekš minēto apstākļu esamība netika konstatēta, un 2008.gada 6.maijā Valsts robežsardzes Rīgas pārvaldes amatpersona pieņēma lēmumu par

atteikumu ārzemniekam ieceļot Latvijas Republikā. Ar minēto lēmumu Indijas pilsonim *A.B.* sakarā ar to, ka personai nav derīgas vīzas, tika liegts ieceļot Latvijas Republikā. 2008.gada 7.maijā plkst.14:30 ar reisu BT413 persona tika atgriezta uz izceļošanas valsti. Attiecīgi nav pamatots pieteicēja arguments, ka persona ir ielaista valstī.

[4] 2010.gada 11.februārī tiesā saņemts pieteicēja papildus paskaidrojums, kurā norādīts tālāk minētais.

[4.1] Lēmumā Valsts robežsardze norāda, ka pieteicējs ir pārkāpis Imigrācijas likuma 21.panta pirmo daļu, kas nosaka, ka pārvadātājs pārliecinās par to, ka ārzemniekam, kuru tas pārvadā, ir ieceļošanai Latvijas Republikā nepieciešamie dokumenti. APL 74.panta pirmās daļas 4.punkts nosaka, ka administratīvais akts nav spēkā, ja tas pieprasa no adresāta rīcību, kas faktiski nav iespējama.

Pieteicējs kā aviopārvadātājs nevar izpildīt minēto Imigrācijas likuma normu sekojošu apstākļu dēļ:

1. Pieteicēja lidmašīnu apkalpošanas kārtību Minskas lidostā nosaka starp pieteicēju un Minskas lidostu noslēgtais Standarta līgums par virszemes apkalpošanu un tā pielikums B.1.0. (turpmāk - Pielikums). Pielikums ir spēkā no 11.02.2008.

2. Pielikumā ir noteikts, ka šim pielikumam pilnībā piemērojami Starptautiskās gaisa transporta asociācijas izdotā 2004.gada Standarta līguma par virszemes apkalpošanu un tā Pielikuma A noteikumi (turpmāk tekstā šīs vienošanās starptautiskais apzīmējums - SGHA vienošanās) tā, it kā tie būtu pilnībā ietverti minētajā Pielikumā B.1.0.

3. 2004.gada janvārī bija spēkā SGHA 2003.gada līgums. Šī līguma Pielikuma A 2.2.4.punkts nosaka, ka lidostas darbinieki pārbauda aviopasažieru ceļošanas dokumentus - pases, vīzas un citus nepieciešamos dokumentus, bet neuzņemas par to nekādu atbildību.

4. Tādejādi pieteicējam nav nekādu iespēju Minskā pārbaudīt, vai pasažierim ir ieceļošanai Latvijas Republikā nepieciešamie dokumenti, ne pasažierim reģistrējoties lidojumam, ne pasažierim atstājot izlidošanas terminālu, jo saskaņā ar minēto SGHA vienošanos to uzņemas lidostas darbinieki.

5. Pieteicējam nav iespēju ari regresa kārtībā piedzīt Valsts robežsardzes uzliktos naudas sodus no Minskas lidostas, jo to neatļauj minētā SGHA vienošanās.

6. Teorētiski pieteicējs var pārbaudīt, vai pasažierim ir ieceļošanai Latvijas Republikā nepieciešamie dokumenti, pasažierim iekāpjot lidmašīnā, taču praktiski tas nav iespējams, jo iekāpšana „Fokker-50" lidmašīnās, kas apkalpo reisu Minska - Rīga, saskaņā ar starptautiskajiem lidojumu standartiem sākas 25 minūtes pirms izlidošanas laika.

7. „Fokker-50" lidmašīnās ir vidēji 50 vietas. Lai iekāpšanas laikā pārbaudītu 50 pasažieriem pases un vīzas, būtu nepieciešama apmēram stunda laika, tādejādi Air Baltic stjuartēm nav nekādu iespēju veikt šo pārbaudi, jo nav iespējams pārkāpt noteikto izlidošanas laiku.

8. Teorētiski pieteicējs var pārbaudīt, vai pasažierim ir ieceļošanai Latvijas Republikā nepieciešamie dokumenti lidojuma Minska - Rīga laikā, taču, ja arī šāda pārbaude tiktu veikta un būtu konstatēts, ka kādam pasažierim nav nepieciešamo dokumentu, pieteicējs nevarētu neielaist šo pasažieri lidostas Rīga teritorijā, jo tā pati lidmašīna tajā pašā dienā neveic atpakaļceļu uz Minsku, bet dodas citā reisā.

9. LAPK 114.^{2}pants paredz, ka naudas sods par minēto pārkāpumu uzliekams gan jūras, gan gaisa un sauszemes pārvadātājiem. Atšķirībā no aviopārvadātājiem, piemēram, sauszemes pārvadātāji var izpildīt minēto likuma normu, jo autobusu un vilcienu apkalpes pašas pārbauda pasažieru pases pirms iekāpšanas šajos transporta līdzekļos, tur nav iepriekšējas reģistrācijas un šai pārbaudei ir pietiekami daudz laika pirms autobusu un vilcienu atiešanas.

[4.2] APL 84.pants nosaka, ka administratīvais akts ir tiesisks, ja tas atbilst tiesību normām. Valsts robežsardzes Lēmums ir tiesisks, jo tajā ir atsauces uz Imigrācijas likuma 21 .panta pirmo daļu, kas pārvadātājam uzliek augstāk citēto pienākumu, un uz LAPK 114.^{2}pantu, kas paredz naudas sodu par šī pienākuma nepildīšanu.

APL 85.panta pirmā daļa nosaka, ka adresātam nelabvēlīgu tiesisku administratīvu aktu var atcelt jebkurā brīdī. Valsts robežsardzei, salīdzinot pieteicējam uzlikto pienākumu pārliecināties par to, ka ārzemniekam, kuru tas pārvadā, ir ieceļošanai Latvijas Republikā nepieciešamie dokumenti, ar neiespējamību šo pienākumu izpildīt no pieteicēja puses neatkarīgu apstākļu dēļ, bija likumīgas tiesības atcelt Valsts robežsardzes Rīgas pārvaldes 2008.gada 14.maija lēmumu lietā Nr.829-900-AA019056. Valsts robežsardzes secinājumi vērtējami kā formāli atbilstoši tiesību normām. Valsts robežsardze uzskata, ka pieteicējs ir izdarījis administratīvu pārkāpumu, bet faktiski nekādas sekas netika radītas.

[4.3] Administratīvā rajona tiesa savos 03.11.2009. spriedumos lietās Nr.42585808 un Nr.A42742008 ir analizējusi līdzīgas situācijas, kāda ir izskatāmajā lietā Nr.A42674508 - pieteicējs atveda uz Rīgu pasažierus, kuriem bija derīgas pases bez vīzas un derīgas Šengenas vīzas, kas ielīmētas anulētās pasēs.

Izvērtējot lietas materiālus, tiesa konstatēja, ka pieteicēja rīcība, pārvadājot pasažieri uz Latvijas Republiku, nav uzskatāma par pārvadāšanu LAPK 114.^{2}panta izpratnē, jo tas apstāklis, ka pasažierim Valsts robežsardzes ieskatā nav bijuši ieceļošanai Latvijas Republikā nepieciešamie dokumenti, pats par sevi nerada pamatu pielīdzināt pieteicēja darbības tādu personu apzinātai pārvadāšanai, kam nav Latvijas Republikas robežas šķērsošanai nepieciešamo dokumentu. Tiesa konstatēja, ka pārvadāšanai LAPK 114.^{2}panta izpratnē ir jāizpaužas kā apzinātai darbībai ar nolūku ievest Latvijas Republikā personas, kurām nav robežas šķērsošanai nepieciešamo dokumentu. Tiesa secināja, ka pieteicējs šādas personas ar nodomu nav pārvadājis, bet gan atšķiras pieteicēja un Valsts robežsardzes viedokļi par Šengenas vīzas, kura atrodas anulētā pasē, derīgumu. Tiesa atzina, ka pieteicēja darbībās nav konstatējams administratīvā pārkāpuma sastāvs un atcēla Valsts robežsardzes lēmumu par administratīvā soda piemērošanu pieteicējam.

Pieteicējs izpildīja savu pārvadātāja pienākumu, noslēdzot līgumu ar Minskas lidostu, lai nodrošinātu, ka lidostas darbinieki pārbaudīs ceļošanas dokumentu esamību katram pasažierim. Līgumus ar atsauci uz Starptautiskās gaisa transporta asociācijas izdotajiem Standarta līgumiem par zemes operāciju apkalpošanu pieteicējs ir noslēdzis ar visām lidostām, uz kurām lido A/S „Air Baltic Corporation" lidmašīnas. Tas liecina, ka tāda ir vispārpieņemtā starptautisko lidojumu prakse. Pieteicējam atliek vienīgi paļauties uz to, ka Minskas lidostas darbinieki, pārbaudot pasažieru dokumentus reģistrācijas brīdī, pildīs savus pienākumus ar pienācīgu rūpību. Minskas lidostas darbinieki pārliecinājās, ka pasažierim ir derīga vīza, bet nepievērsa uzmanību tam, ka vīza ielīmēta anulētā pasē.

Savu iespēju robežās pieteicējs sadarbojas ar lidostām, uz kurām lido A/S „Air Baltic Corporation" lidmašīnas, informējot par gadījumiem, kad attiecīgās lidostas darbinieki ir pieļāvuši kļūdas un reģistrējuši lidojumam personas bez ceļošanai derīgiem dokumentiem. Šī sadarbība ir devusi rezultātus - lidostu darbinieki rūpīgāk veic savus pienākumus. To apliecina Valsts robežsardzes 29.12.2009. vēstule, kurā augstu novērtēta pieteicēja rīcība, novēršot nelegālo imigrantu ieceļošanu Latvijas Republikā.

[5] Tiesas sēdē pieteicēja pilnvarotā pārstāve pieteikumu uzturēja spēkā, pamatojoties uz tajā norādītajiem argumentiem.

[6] Tiesas sēdē atbildētāja pārstāvis prasību neatzina, pamatojoties uz Lēmumā un paskaidrojumos norādīto.

Motīvu daļa

[7] Tiesa, izvērtējot administratīvās lietas materiālus un uzklausot procesa dalībnieku paskaidrojumus, secina, ka pieteikums ir apmierināms.

[8] Lietā konstatēti turpmāk norādītie faktiskie apstākļi.

[8.1] *A.B.*, dzimis 1968.gada 14.jūlijā, ir Indijas pilsonis, ko apliecina Indijas pilsoņa pase Nr.*/pases numurs/* (derīga līdz 2008.gada 27.oktobrim) *(lietas 32.lapa)* un kuram bija Šengenas vīza Nr.F57994109 ar derīguma termiņu no 2008.gada 7.aprīļa līdz 2010.gada 6.aprīlim, kas ielīmēta anulētā pasē *(lietas 35.lapa).*

[8.2] 2008.gada 6.maijā plkst.19:20 Valsts robežsardzes Rīgas pārvaldes lidostas „Rīga" robežkontroles punkta amatpersona attiecībā uz pieteicēju sastādīja administratīvā pārkāpuma protokolu Nr.AA 019056 par Imigrācijas likuma 21.panta pirmās daļas neievērošanu *(lietas 26.lapa).*

[8.3] 2008.gada 14.maijā Valsts robežsardzes Rīgas pārvalde pieņēma lēmumu administratīvā pārkāpuma lietā Nr.829-900-AA019056 par naudas soda Ls 1700 apmērā piemērošanu pieteicējam *(lietas 28.lapa).*

[8.4] Pieteicējs ar 2008.gada 12.jūnija iesniegumu apstrīdēja Valsts robežsardzes Rīgas pārvaldes 2008.gada 14.maija lēmumu administratīvā pārkāpuma lietā Nr.829-900-AA019056 *(lietas 17.-18.lapa).*

[8.5] Ar Valsts robežsardzes 2008.gada 18.jūlija lēmumu Nr.137 atstāts negrozīts valsts robežsardzes Rīgas pārvaldes 2008.gada 14.maija lēmums nr.829-900-AA019056 *(lietas 7.-13.lapa*).

[9] Imigrācijas likuma 21.panta pirmā daļa noteic, ka pārvadātājs pārliecinās par to, ka ārzemniekam, kuru tas pārvadā, ir ieceļošanai Latvijas Republikā nepieciešamie dokumenti.

Savukārt LAPK 114.^{2}pants noteic fiziskajām un juridiskajām personām administratīvo atbildību par tādu valstu pilsoņu pārvadāšanu, kuras nav Eiropas Savienības vai Eiropas Ekonomikas zonas dalībvalstis, no šīm valstīm uz Latvijas Republiku, ja minētajām personām nav Latvijas Republikas valsts robežas šķērsošanai nepieciešamo ceļošanas dokumentu un ja to veicis pārvadātājs ar jūras, gaisa vai sauszemes transportu.

No minētajām tiesību normām izriet, ka pieteicējam ir pienākums ne tikai pārliecināties par to, vai personai, kuru tā pārvadā, ir Latvijas Republikas valsts robežas šķērsošanai nepieciešamie ieceļošanas dokumenti, bet arī uzņemties atbildību par to, lai no ārvalstīm uz Latvijas Republiku netiktu pārvadātas personas bez ieceļošanai nepieciešamiem dokumentiem.

Lai pieteicēju sauktu pie administratīvās atbildības pēc LAPK 114.^{2}panta, jābūt pierādītam, ka pieteicējs pārvadājis personu uz Latvijas Republiku no valsts, kura nav Eiropas Savienības valsts vai Eiropas Ekonomikas zonas dalībvalsts un personai nav Latvijas Republikas valsts robežas šķērsošanai nepieciešamo ceļošanas dokumentu.

[10] Tiesa konstatē, ka lietā nav strīda par faktiskajiem apstākļiem – ka pieteicējs, 2008.gada 6.maijā ar reisu BT413 Minska – Rīga atveda uz Latvijas Republiku Indijas pilsoni.

Lietā nav strīda, ka Indija nav Eiropas Savienības vai Eiropas Ekonomikas zonas dalībvalstis, līdz ar to personai ieceļošanai Latvijas Republikā ir nepieciešama derīga pase un derīga vīza.

Lietā nav strīda, ka personai bija derīga pase un vīza, bet tā bija ielīmēta nederīgā pasē, līdz ar to Indijas pilsonis, ieceļojot Latvijas Republikā, uzrādījis abus dokumentus.

Lietā ir strīds, vai anulētā pasē ielīmēta vīza, kurai nav beidzies derīguma termiņš, ir atzīstama par nederīgu robežas šķērsošanas dokumentu.

[11] Saskaņā ar Imigrācijas likuma 4.panta pirmās daļas 1.punktu un 2.punktu ārzemnieks ir tiesīgs ieceļot un uzturēties Latvijas Republikā, ja viņam, cita starpā, vienlaikus ir:

1) derīgs ceļošanas dokuments,
2) derīga vīza.

Saskaņā ar Imigrācijas likuma 1.panta 2.punktu ceļošanas dokuments ir personu apliecinošs dokuments, kas saskaņā ar Latvijas Republikai saistošiem starptautiskajiem līgumiem, šo likumu un citiem normatīvajiem aktiem tā turētājam dod tiesības šķērsot Latvijas Republikas valsts robežu.

Saskaņā ar Imigrācijas likuma 1.panta 11.punktu vīza ir noteikta parauga ielīme ceļošanas dokumentā. Tā apliecina, ka persona ir pieprasījusi atļauju ieceļot un uzturēties Latvijas Republikā vai jebkurā Šengenas līguma dalībvalstī, vai vairākās Šengenas līguma dalībvalstīs vai šķērsot to teritoriju tranzītā un ka vīzu izsniegusī institūcija atbilstoši savai kompetencei nesaskata šķēršļus tam, ka persona vīzā norādītajā laikposmā tik reizes, cik vīzā norādīts, ieceļo un uzturas Latvijas Republikā vai jebkurā Šengenas līguma dalībvalstī, vai vairākās Šengenas līguma dalībvalstīs. Vīza pati par sevi nedod tiesības ieceļot Latvijas Republikā vai kādā no Šengenas līguma dalībvalstīm.

Tiesai ir jāpārbauda, vai pieteicējam ir piemērojama administratīvā atbildība par to, ka tā pārvadājusi personu no trešās valsts uz Latvijas Republiku ar derīgu ceļošanas dokumentu un derīgu vīzu, kas ielīmēta nederīgā ceļošanas dokumentā.

[12] Atbilstoši LAPK 9. panta pirmajā daļā noteiktajam, par administratīvo pārkāpumu atzīstama prettiesiska, vainojama (ar nodomu vai aiz neuzmanības izdarīta) darbība vai bezdarbība, kura apdraud valsts vai sabiedrisko kārtību, īpašumu, pilsoņu tiesības un brīvības vai noteikto pārvaldes kārtību un par kuru likumā paredzēta administratīvā atbildība.

Kā tika norādīts, saskaņā ar Imigrācijas likuma 21. panta pirmo daļu pārvadātājam ir jāpārliecinās par to, vai ārzemniekam, kuru tas pārvadā, ir ieceļošanai Latvijas Republikā nepieciešamie dokumenti.

Savukārt minētā panta otrā un trešā daļa nosaka, ka pēc Valsts robežsardzes amatpersonas pieprasījuma pārvadātājs, kas ārzemnieku nogādājis līdz Latvijas Republikas valsts robežai vai Latvijas Republikā, nogādā ārzemnieku atpakaļ valstī, no kuras viņš atvests, vai valstī, kas izsniegusi ceļošanas dokumentu, vai jebkurā citā valstī, kurā ārzemnieka ieceļošana ir garantēta, ja: 1) pieņemts lēmums par atteikumu ārzemniekam ieceļot Latvijas Republikā; 2) nākamais pārvadātājs, kuram jānogādā galamērķa valstī vai nākamajā valstī ārzemnieks, kas šķērso Latvijas Republikas teritoriju tranzītā, atsakās to darīt; 3) ārzemniekam, kas šķērso Latvijas Republikas teritoriju tranzītā, galamērķa valsts vai nākamā valsts atsaka ieceļošanu un nosūta viņu atpakaļ uz Latvijas Republiku.

Izdevumus, kas saistīti ar ārzemnieka aizturēšanu, turēšanu apsardzībā un izraidīšanu, sedz pārvadātājs (..).

Tādējādi Imigrācijas likuma 21. panta pirmajā daļā noteikts pārvadātāja formāls pienākums pārliecināties par nepieciešamo dokumentu esamību, savukārt par dokumentu autentiskumu un atbilstību konkrētas valsts robežas šķērsošanai nepieciešamajām prasībām atbildīgs ir attiecīgās valsts robežsardzes dienests, konkrētajā gadījumā atbildētājs, kam ir piešķirtas tiesības pie noteiktiem nosacījumiem atteikt ieceļošanu personām.

Konkrētajā lietā pieteicējs savu rīcību nogādāt Latvijas Republikas teritorijā Indijas pilsoni *A.B.*, kuram bija Šengenas vīza Nr.F57994109 ar derīguma termiņu no 2008.gada 7.aprīļa līdz 2010.gada 6.aprīlim, kas ielīmēta anulētā pasē, pamatojis ar 1944. gada Čikāgas Konvencijas par starptautisko civilo aviāciju, kuras nosacījumus Latvijas Republika apņēmusies ievērot atbilstoši Augstākās Padomes lēmumam „Par pievienošanos 1944. gada 7. decembra Konvencijai par starptautisko civilo aviāciju", 9. pielikuma 3.53. punktu, kas noteic – ieteicamā prakse – gadījumos, kad iebraucēja pases derīguma termiņš ir beidzies pirms vīzas derīguma termiņa beigām, valstij, kura ir izsniegusi vīzu, jāturpina uzskatīt vīzu par derīgu līdz tās derīguma termiņa beigām, ja šāda vīza tiek uzrādīta kopā ar iebraucēja jauno pasi.

Tā kā Indijas pilsonis *A.B.* uzrādīja derīgu vīzu un jauno pasi, tiesa atzīst, ka viņš bija tiesīgs ieceļot Latvijas Republikā.

[13] Ņemot vērā minēto, tiesa atzīst, ka pieteicēja vaina izdarītajā administratīvajā pārkāpumā nav konstatējama, līdz ar to pieteicēja rīcībā nav pierādīts administratīvā pārkāpuma sastāvs, kas paredzēts LAPK 114.^{2} pantā.

Saskaņā ar LAPK 7.panta pirmo daļu nevienam nevar piemērot ietekmēšanas līdzekli par administratīvo pārkāpumu citādi kā uz likuma pamata un likumā noteiktajā kārtībā.

Savukārt saskaņā ar LAPK 22. pantu administratīvais sods tiek piemērots, lai personu, kura izdarījusi administratīvo pārkāpumu, audzinātu likumu ievērošanas un sadzīves noteikumu cienīšanas garā, kā arī lai tiklab tiesību pārkāpējs, kā arī citas personas neizdarītu jaunus pārkāpumus.

No minētajām tiesību normām secināms, ka, lai personu sauktu pie administratīvās atbildības, personas rīcībā ir jākonstatē un jāpierāda administratīvā pārkāpuma sastāvs, un tikai tad, ja administratīvā pārkāpuma sastāvs ir pierādīts, ir tiesības piemērot administratīvo sodu par konkrēto administratīvo pārkāpumu.

Tādejādi tiesa atzīst, ka pieteicējs nepamatoti sodīts par LAPK 114.^{2} pantā paredzēto administratīvo pārkāpumu, tāpēc Lēmums ir atceļams, bet pieteicēja pieteikums ir apmierināms.

[14] Saskaņā ar LAPK 239. panta 1. punktu lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā nevar iesākt, bet iesāktā lietvedība jāizbeidz, ja nav bijis notikuma vai tajā nav administratīvā pārkāpuma sastāva.

Tā kā pieteicēja darbībās nav konstatējams administratīvā pārkāpuma sastāvs, tad lietvedība administratīvā pārkāpuma lietā ir izbeidzama.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu un 289.-291.pantu un Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 239.panta 1.punktu un 286.panta pirmās daļas 3.punktu, tiesa

nosprieda:

apmierināt akciju sabiedrības „Air Baltic Corporation" (reģistrācijas Nr. 40003245752) pieteikumu.

Atcelt Valsts robežsardzes 2008.gada 18.jūlija lēmumu Nr.137 ar tā pieņemšanas dienu un lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā izbeigt.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā divdesmit dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese *(paraksts)* R.Migla

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās rajona tiesas

tiesnese _____R.Migla
Rīgā, 2010.gada 24.martā